

T.C.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI

Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği – Bilgi Edinme Birimi

7/1141

Sayı : B.18.0.BHİ.0.00.00/610.01-43
Konu : Sayın A.Jale AĞIRBAŞ' ın
7/1141 Esas No' lu Yazılı Soru Önergesi

10/01/2008

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İlgi : TBMM'nin 11.12.2007 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-2309 sayılı yazımız.

İlgi yazı ekinde alınan, İstanbul Milletvekili Sayın A.Jale AĞIRBAŞ' ın "Ergene Nehrindeki taşkın ve kirliliği önlemeye yönelik çalışmalarına ilişkin" 7/1141 esas sayılı yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiş olup, cevabi yazımız ilişikte gönderilmektedir.

Arz ederim.

Prof. Dr. Veysel EROĞLU
Bakan

EK
Cevabi yazı (3 sayfa)

DAĞITIM:
Gereği:
Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

Bilgi:
Başbakanlık

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN A. JALE AĞIRBAŞ' IN
7/1141 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİ HAKKINDA
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI'NIN CEVABI**

SORU 1. *Trakya Bölgesinin su taşkınları sorununun çözülmesini sağlayacak Çakmak ve Suakacağı barajlarının yapımına ne zaman başlanılması planlanmaktadır? Hükümetin bu konudaki çalışmaları hakkında bilgi verir misiniz?*

CEVAP 1. Çakmak Barajı ihale edilmiş ancak Kamu İhale Kurumu'na ihalesi iptal edilmiştir. 19.11.2007 tarihinde ikinci kez ihalesi yapılmış olup, değerlendirmeler devam etmektedir.

Tunca (Suakacağı) Barajı ile ilgili çalışmalara 28.05.2005 tarihinde başlanılmış olup, 15 ayda hazırlanan fizibilite raporu 03.07.2006 tarihinde Sofya'da Türk ve Bulgar Heyetlerinin katılımlarıyla gerçekleşen toplantıda görüşülerek uygun bulunmuş ve mutabakat raporu hazırlanarak imzalanmıştır. Teknik mutabakattan sonra barajın ne şekilde yapılacağı konularında görüşmeler sürdürülmüştür. 05.12.2006 tarihinde iki Ülke heyetlerinin Sofya'da yaptıkları toplantıda görüş birliğine varılarak mutabakat zaptı imzalanmıştır. Projenin yapımı ile ilgili İkili İşbirliği anlaşma taslağı hazırlanarak Dışişleri Bakanlığı kanalıyla Bulgaristan yetkililerine iletilmiş ve Bulgaristan'ın görüşleri beklenmektedir. Tunca Projesinin DSİ Genel Müdürlüğümüzün 2008 Yılı Yatırım Programına alınması konusunda DPT Müsteşarlığı nezdinde girişimde bulunulmuştur.

SORU 2. *Hamzadere barajındaki çalışmalar hangi aşamadadır? 2008 bütçesinde baraj için ne kadar ödenek ayrılmıştır?*

CEVAP 2. Aşağı İpsala (Koyuntepe ve Hamzadere Barajları) Projeleri kapsamında yer alan Hamzadere Barajı, 05.02.1998 tarihinde ihale edilmiş ve 11.06.1999 tarihinde işe başlanılmıştır. Proje 2003-2004-2005 yıllarında yatırım programında iz ödenekle yer almış olup, herhangi bir çalışma yapılamadığından, fiziki gerçekleştirme %2,91'de kalmıştır. Proje 2006 yılında 4.000.000,00 YTL ödenekle iz ödenekten çıkartılarak çalışmalara yeniden başlanılmış yıl içerisinde 20.000.000,00 YTL ilave ödenek temin edilmiş ve 2007 yılı sonu itibarıyla fiziki gerçekleştirme %35,05'e çıkarılmıştır. Projeye 2008 yılı için 4.000.000,00 YTL ödenek ayrılmıştır.

SORU 3. *Hamzadere, Çakmak ve Suakacağı barajlarının ülke ve bölge ekonomisine sağlayacağı katma değer konusunda herhangi bir çalışma yapılmış mıdır? Bu çalışmanın sonuçları nelerdir?*

CEVAP 3. Ülke ekonomisine; Hamzadere Barajı 769.422.779,00, Çakmak Barajı 704.361.850,00 ve Suakacağı (Tunca) Barajı 38.156.509,00 YTL/yıl milli gelir sağlayacaktır.

SORU 4. *Bulgaristan ve Yunanistan ile baraj kapaklarının keyfi açılmasını önleyici anlaşmalar yapılması yönünde bir girişim olmuş mudur? Uluslararası hukuk, bu tür bir anlaşma yapılması hakkını ülkemize vermekte midir? Vermekte ise, bu hak kullanılmakta mıdır?*

CEVAP 4. Meriç, Arda ve Tunca Nehir havzalarının %97'si Bulgaristan'da bulunmakta olup, nehirler üzerinde birçok baraj bulunmaktadır. Bulgaristan'ın baraj işletmelerini nehirlerdeki su seviyelerini dikkate alarak ve mansap ülke konumunda olan Türkiye girişinde Edirne Merkezde Meriç Nehri debisinin 1000 m³/s geçmeyecek şekilde işletme çalışması yapması gerekmektedir. Özellikle yağışlı periyotlarda barajlarda taşkın hacimlerinin bırakılmasının gerektiği birçok kez Bulgaristan yetkililerine bildirilmiştir

Meriç Nehrinde su taşkınlarının kontrol altına alınmasına yönelik işbirliği amacıyla; Bulgaristan, Yunanistan ve Ülkemiz arasında önce Yunanistan ile 20.09.2006 tarihinde Ankara'da ikili, daha sonra 21.09.2006 tarihinde yine Ankara'da üçlü olarak toplantı yapılmıştır. Daha sonra 16-18.10.2006 tarihinde Yunanistan-Dedeoğlu' ta üçlü toplantı yapılmış ve bu toplantıda sorunlar tartışılmış ve önlemler konusunda Bulgaristan tarafı uyarılmıştır.

SORU 5. *Ergene Nehri, fabrikaların arıtma tesisleri çalıştırmak yerine kimyasalları sorumsuzca nehir yatağına bırakmaları nedeniyle canlı hayatını tehdit eden bir boyutta kirlenmiştir. Kimyasalların Ergene Havza zeminin geçirgenliği nedeniyle yeraltı sularına karışması su kaynaklarını tehdit etmektedir. Bazı kasaba ve köylerde içme suları kirlenme sebebiyle kullanılamamaktadır. Bölgenin önemli su kaynağı olan Ergene Nehrinin korunması ve mevcut kirliliğin giderilmesiyle ilgili bir çalışma yapılması düşünülmekte midir?*

CEVAP 5. Ergene Nehrindeki kirliliğin ve çevreye etkilerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla kurulan araştırma komisyonu çalışmaları, 2003 yılında tamamlanmış olup, yayınlanan Türkiye Büyük Millet Meclisi Araştırma Komisyonu Raporunda; çevre düzeni planlarının ekolojik, ekonomik ve diğer özellikler açısından aynı karakteristiğe sahip yerleşimlerin birbirinden kopuk olan alt ölçekli planlarla tutarlı bir bütünlükte olması, bölgenin özelliklerini koruyucu genel ilke ve kararlar getirilmesi, bölge bütününe yönelik kullanımlarda koruma-kullanma dengesinin sağlanması, kirliliğin önlenmesine yönelik önlemlerin kısa, orta ve uzun vadede ele alınması, sonuç alınabilmesi amacıyla faaliyetlerin tek bir yönetim altında gerçekleştirilmesi amacıyla İSKİ modeline benzer bir modelin hayata geçirilmesi, bölgede tarımsal faaliyetler sonucu kullanılan pestisitlerin topraktaki kalıntıları yer altı sularına ve yüzeysel akış ile derelere ulaşabileceği, bunun sonucunda derelerden beslenen rezervuarlarda önemli oranda kirliliğe neden olunacağı belirtilmiştir.

Havzada mevcut arıtma tesislerinin düzenli olarak çalıştırılmasına yönelik denetimler gerçekleştirilmiş, bu bağlamda bölgedeki il çevre ve orman müdürlüklerinde denetim ekipleri kurularak; arıtma tesislerinden düzenli olarak numuneler alınmış, yapılan denetimlerde Çevre Kanunu'na aykırı davranışlarda bulunan sanayi kuruluşlarına ilgili mevzuat çerçevesinde gerekli cezai müeyyideler uygulanmıştır. Sanayi tesislerinin İhtisas Organize Sanayi Bölgelerinde faaliyet göstermeleri yönünde çalışmalar yapılmış, arıtma tesisi olmayan belediyelerden İş Termin Planları alınarak bunların gerçekleştirilmesi hususunda gerekli çalışmalar yapılmıştır.

Bakanlığımızca Ergene Havzasının mevcut kirlilik durumunu belirlemek, kısa, orta ve uzun vadede çevre problemlerine bütüncül çözüm önerileri geliştirerek uygulamaya koymak amacıyla 2006-2007 Yatırım Programı kapsamında 2 yıl süreli "Ergene Havzası Çevre Yönetimi Master Planı Projesi" planlanmış ve projeye 4 Eylül 2006 tarihinde başlanmış ve Aralık 2007'de tamamlanmıştır.

Proje, Tekirdağ, Edirne ve Kırklareli illerini kapsamakta olup, proje çerçevesinde; oluşturulacak mevcut kirliliğin önlenmesine yönelik öncelikli hedeflerin belirlenmesi, havza bazında eylem planlarının oluşturulması, kirliliğe neden olan kaynaklarda teknolojik ve altyapı eksikliklerin giderilmesine yönelik yatırım programlarının geliştirilmesi amaçlanmıştır.

Proje kapsamında, havzada Öncelikli Yatırımların belirlenmesi amacıyla yapılacak çalışmalarda tespit edilen iki adet atıksu arıtma tesisi projesinin, ihale dökümanları, fizibilite çalışmaları, Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporları hazırlanmıştır.

Havzada kirliliğin önlenmesine yönelik öncelikli yatırımların belirlenmesi amacıyla bölgede yapılan çalışmalar sonucunda, yerleşim birimlerinin hizmet ettiği nüfus, oluşan atıksuların havzadaki kirlilik yüküne etkisi, atıksuların birlikte arıtılabilirlik durumları ve belediyeler tarafından atıksu arıtma tesisinin yapılmasıyla ilgili daha önce yapılmış olan çalışmalarında değerlendirilmesiyle belirlenen, Edirne İli Uzunköprü Belediyesi atıksu arıtma tesisi, Tekirdağ İli Çerkezköy, Karaağaç, Kapaklı, Kızılpınar, Veliköy Belediyeleri ortak atıksu arıtma tesislerine yönelik İhale Dökümanları, Fizibilite Çalışmaları, Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporları hazırlanmıştır.

Mevcut su kaynaklarının entegre yönetimini sağlayabilecek bir modele ulaşmak ve sorunların çözümüne yönelik bütüncül ve sistematik yaklaşımların getirilmesi ve çalışmalara bölge hakkında geniş bir bilgi birikimine sahip olan Trakya Üniversitesi'nin ve TRAKAB("Trakya Kalkınma Birliği" tüm belediye temsilcilerinden oluşmaktadır.) dahil edilerek; proje sonunda kirliliğin izlenmesi ve önlenmesinde kamu, kurum ve kuruluşlar arasında teknik ve idari sürekliliğin sağlanması hedeflenmektedir.

Ayrıca DSİ Genel Müdürlüğümüzce Ergene Nehrinde taşkın önleme amaçlı gerçekleştirilen ıslah çalışmaları kapsamında; 2002 sonuna kadar 54 km yatak ıslahı, 2003 yılında 39 km ve 2004 yılında 65 km yatak ıslahı yapılmış ve ana kol ıslahı tamamlanmıştır.